

Seat No.

B. Voc. (SEM/CR) CBCS Part II Semester-IV Examination: October/November-2022

Geography (Compulsory) Paper-I

EVS (B. Voc.): Environment Studies

Day and Date: Monday, 12/12/2022

Total Marks: 60

Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Lignite, bituminous and anthracite are types of.....
1) Nuclear fuel 2) Coal 3) Natural gas 4) Biogas
- 2 Where is the world's Largest Rain forest present?
1) Amazon basin 2) Congo basin 3) Indonesia 4) China
- 3 Which ecological pyramid is always upright?
1) Pyramid of Biomass 2) Pyramid of numbers 3) Pyramid of energy 4) None of the above
- 4 In food chains animals act as _____.
1) Consumers 2) Producers 3) Decomposers 4) None of the above
- 5 Producers in ecosystem are composed of ?
1) Plants 2) Microorganisms 3) Animals 4) None of the above
- 6 Following is in-situ biodiversity conservation method.
1) Biosphere reserve 2) Gene Bank 3) Seed bank 4) National garden
- 7 Which of the following organization work for biodiversity conservation?
1) WWF 2) IUCN 3) Green Peace 4) All of these
- 8 Ballast water is source of the following type of pollution.
1) Soil pollution 2) Radioactive pollution 3) Air pollution 4) Oil pollution
- 9 Which of the following is a nonpoint source of water pollution?
1) Factories 2) Sewage treatment plants 3) Urban and semi urban lands 4) All of the above
- 10 Ballast water is source of the following pollution ?
1) Soil pollution 2) Radioactive pollution 3) Air pollution 4) Oil pollution

- 11 Ozone Layer Protection Day is celebrated on _____.
1) August, 15 2) June, 5 3) September, 16 4) December, 25
- 12 Tsunami is caused due to _____.
1) Cyclones 2) Land Slide 3) Flood 4) Earthquake in sea
- 13 The primary cause of acid rain around the world is _____.
1) Carbon dioxide 2) Sulphur dioxide 3) Carbon monoxide 4) ozone
- 14 The Environmental (Protection) Act was enacted in the year:
1) 1986 2) 1992 3) 1984 4) 1974
- 15 Indian Parliament passed Wildlife Protection Act in the year.
1) 1980 2) 1972 3) 1974 4) None of the above

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Ecological Pyramids.
- 2 Single channel model of energy flow.
- 3 Biodiversity conservation
- 4 Acid rain.

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Briefly explain grassland ecosystem.
- 2 Values of biodiversity
- 3 Explain the effects of global warming.
- 4 Population growth and human health

Q.4. . Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Give concept of ecosystem with examples.
- 2 Describe India as a country rich in biodiversity

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 लिग्नाइट, बिटुमिनस आणि अँथ्रासाइट हे प्रकार-----चे आहेत
1)आप्टिक इंधन 2) कोळसा 3) नैसर्गिक वायू 4) बायोगॅस
- 2 जगातील सर्वात मोठे पर्जन्य वन कोठे आहे?
1) अमेझॉन खोरे 2) कांगो खोरे 3) इंडोनेशिया 4) चीन

- 3 परिसंस्थेतील कोणता मनोरा नेहमी सरळ असतो?
1) जैववस्तुमानाचा मनोरा 2) जीवसंख्येचा मनोरा 3) ऊर्जेचा मनोरा 4) वरीलपैकी नाही
- 4 अन्नसाखळीचे मध्ये प्राण्यांचे कार्य हे होय.
1) भक्षक 2) उत्पादक 3) विघटक 4) यापैकी नाही
- 5 परिसंस्थेतील उत्पादकामध्ये कोणाचा समावेश होतो ?
1) वनस्पती 2) सूक्ष्मजीव 3) प्राणी 4) यापैकी नाही
- 6 खालीलपैकी कोणती जैवविविधतेची संकल्पना मूलस्थानी संवर्धन पद्धतीमध्ये येते.
1) जैवविविधतेचे आरक्षित प्रदेश 2) जीन बँक 3) सीड बँक 4) राष्ट्रीय बगीचे
- 7 खालीलपैकी कोणती संस्था जैवविविधता संवर्धनाचे कार्य करते?
1) डब्ल्यु डब्ल्यु एफ 2) आय.यु.सी.एन. 3) ग्रीनपीस 4) वरील सर्व
- 8 बलास्ट वॉटर खालीलपैकी कोणत्या प्रदूषणाचा स्त्रोत आहे.
1) मृदा प्रदूषण 2) किरणोत्सारी प्रदूषण 3) हवा प्रदूषण 4) तेल प्रदूषण
- 9 खालीलपैकी कोण जलप्रदूषणाचा विकेंद्रिय स्त्रोत आहे?
1) कारखाने 2) सांडपाणी प्रक्रीया प्रकल्प 3) शहरी व निमशहरी जमिनी 4) वरीलपैकी सर्व
- 10 बलास्ट वॉटर खालीलपैकी कोणत्या प्रदूषणाचा स्त्रोत आहे ?
1) माती प्रदूषण 2) किरणोत्सारी प्रदूषण 3) हवा प्रदूषण 4) तेल प्रदूषण
- 11 ओझोन थर संरक्षण दिन या दिवशी साजरा केला जातो.
1) ऑगस्ट, 15 2) जून, 5 3) सप्टेंबर, 16 4) डिसेंबर, 25
- 12 सुनामी कशामुळे निर्माण होतात.
1) चक्रीवादळे 2) जमिनीची घसरण 3) पूर 4) समुद्रातील भूकंप
- 13 जगातील आम्ल पर्जन्यास कारणीभूत असणारा मुख्यतः घटक _____.
1) कार्बन डायऑक्साईड 2) सल्फर डायऑक्साईड 3) कार्बन मोनॉक्साईड 4) ओझोन
- 14 पर्यावरण (संरक्षण) कायदा या वर्षी लागू करण्यात आला:
1) 1986 2) 1992 3) 1984 4) 1974
- 15 भारतीय संसदेने वन्यजीव संरक्षण कायदा कोणत्या साली आमलात आणला ?
1) 1980 2) 1972 3) 1974 4) यापैकी नाही

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 परिस्थितीकीय मनोरे.
- 2 एकेरी मार्गाने होणाऱ्या ऊर्जा प्रवाहाची प्रतिकृती
- 3 जैवविविधता संवर्धन
- 4 आम्ल पर्जन्य.

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 गवताळ परिसंस्था थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 2 जैवविविधतेची मूल्ये
- 3 जागतिक तापमान वाढीचे परिणाम स्पष्ट करा.
- 4 लोकसंख्या वाढ आणि मानवी आरोग्य.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 परिसंस्थेची संकल्पना उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- 2 भारत एक जैवविविधता समृद्ध देश यावर वर्णन करा

*****

Model Answer Paper

B. Voc. (SEM/CR) CBCS Part II Semester-IV Examination: Oct./Nov.-2022
Geography (Compulsory) Paper-I
EVS (B. Voc.): Environment Studies

Day and Date: Monday, 12/12/2022

Total Marks: 60

Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 लिग्नाइट, बिटुमिनस आणि अँथ्रासाइट हे प्रकार-----चे आहेत

1) आण्विक इंधन 2) कोळसा 3) नैसर्गिक वायू 4) बायोगॅस

Option 2

2 जगातील सर्वात मोठे पर्जन्य वन कोठे आहे?

1) अमेझॉन खोरे 2) कांगो खोरे 3) इंडोनेशिया 4) चीन

Option 1

3 परिसंस्थेतील कोणता मनोरा नेहमी सरळ असतो?

1) जैववस्तुमानाचा मनोरा 2) जीवसंख्येचा मनोरा 3) ऊर्जेचा मनोरा 4) वरीलपैकी नाही

Option 3

4 अन्नसाखळीचे मध्ये प्राण्यांचे कार्य हे होय.

1) भक्षक 2) उत्पादक 3) विघटक 4) यापैकी नाही

Option 1

5 परिसंस्थेतील उत्पादकामध्ये कोणाचा समावेश होतो ?

1) वनस्पती 2) सूक्ष्मजीव 3) प्राणी 4) यापैकी नाही

Option 1

6 खालीलपैकी कोणती जैवविविधतेची संकल्पना मूलस्थानी संवर्धन पद्धतीमध्ये येते.

1) जैवविविधतेचे आरक्षित प्रदेश 2) जीन बँक 3) सीड बँक 4) राष्ट्रीय बगीचे

Option 1

- 7 खालीलपैकी कोणती संस्था जैवविविधता संवर्धनाचे कार्य करते?
1) डब्ल्यु डब्ल्यु एफ 2) आय.यु.सी.एन. 3) ग्रीनपीस 4) वरील सर्व
- Option 2
- 8 बलास्ट वॉटर खालीलपैकी कोणत्या प्रदूषणाचा स्त्रोत आहे.
1) मृदा प्रदूषण 2) किरणोत्सारी प्रदूषण 3) हवा प्रदूषण 4) तेल प्रदूषण
- Option 4
- 9 खालीलपैकी कोण जलप्रदूषणाचा विकेंद्रिय स्त्रोत आहे?
1) कारखाने 2) सांडपाणी प्रक्रीया प्रकल्प 3) शहरी व निमशहरी जमिनी 4) वरीलपैकी सर्व
- Option 4
- 10 बलास्ट वॉटर खालीलपैकी कोणत्या प्रदूषणाचा स्त्रोत आहे ?
1) माती प्रदूषण 2) किरणोत्सारी प्रदूषण 3) हवा प्रदूषण 4) तेल प्रदूषण
- Option 4
- 11 ओझोन थर संरक्षण दिन या दिवशी साजरा केला जातो.
1) ऑगस्ट, 15 2) जून, 5 3) सप्टेंबर, 16 4) डिसेंबर, 25
- Option 3
- 12 सुनामी कशामुळे निर्माण होतात.
1) चक्रीवादळे 2) जमिनीची घसरण 3) पूर 4) समुद्रातील भूकंप
- Option 4
- 13 जगातील आम्ल पर्जन्यास कारणीभूत असणारा मुख्यतः घटक _____.
1) कार्बन डायऑक्साईड 2) सल्फर डायऑक्साईड 3) कार्बन मोनॉक्साईड 4) ओझोन
- Option 2
- 14 पर्यावरण (संरक्षण) कायदा या वर्षी लागू करण्यात आला:
1) 1986 2) 1992 3) 1984 4) 1974
- Option 1
- 15 भारतीय संसदेने वन्यजीव संरक्षण कायदा कोणत्या साली आमलात आणला ?
1) 1980 2) 1972 3) 1974 4) यापैकी नाही

Option 1
Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 परिस्थितीकीय मनोरे.
Ans:
- 2 एकेरी मार्गाने होणाऱ्या ऊर्जा प्रवाहाची प्रतिकृती
Ans:
- 3 जैवविविधता संवर्धन
Ans:
- 4 आम्ल पर्जन्य.

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 गवताळ परिसंस्था थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

2 जैवविविधतेची मूल्ये

Ans:

3 जागतिक तापमान वाढीचे परिणाम स्पष्ट करा.

Ans:

4 लोकसंख्या वाढ आणि मानवी आरोग्य.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 परिसंस्थेची संकल्पना उदाहरणासह स्पष्ट करा.

Ans:

2 भारत एक जैवविविधता समृद्ध देश यावर वर्णन करा

Ans:

*****